

Haarlem College scheidt meer ruimte voor onderwijs met nieuw online leermiddel

‘Ik kán dit gewoon!’

Max Verstappen klapt voor Leroy. Een staande ovatie zelfs. Even verderop balt Neymar zijn overwinningsvuisten naar Sam. Daarachter regent het gouden munten voor Nadia. En dat allemaal in het klaslokaal van een Haarlemse vmbo-school. Op de beeldschermen van hun computers, in het lesuur van hun docent Nederlands.

‘En wéér puntjes erbij!’ klinkt het uit een hoek van het lokaal. Armen gaan de lucht in. ‘Dan kun je die kopen, ouwe,’ zegt de leerling daarnaast, wijzend op een plaatje. ‘Mevrouw, welke oefening kan ik nu het beste doen?’ vraagt een andere leerling.

Minka, de docent van deze bovenbouwleerlingen, loopt rustig van plek naar plek. Tussendoor zit ze achter haar laptop. Daar kan ze *realtime* de voortgang én inzet van haar leerlingen volgen. ‘Ik hoef niet meer het hele uur politieagent te spelen,’ verzucht Minka, die dertien jaar in het onderwijs werkt en voor het tweede jaar op deze school. ‘Het is relaxter. Ik kan nu ook met jou in gesprek

gaan. Dat was eerst ondenkbaar, ik moest echt heen en weer rennen. En als ze me nu iets vragen, kan ik uitleg geven zonder ondertussen om me heen te hoeven kijken.’

‘Concentratie is best een ding’

Twee verdiepingen hoger heeft een van haar collega-docenten Nederlands, Dianne, net een ‘pittig’ gesprek afgerond met een leerling. Op de gang zitten nog twee meiden die straks door een andere docent worden opgehaald. ‘Gekkenhuis vandaag,’ zegt ze lachend. ‘Zal wel aan het weer liggen.’ Dianne zit in haar vaste lokaal op de derde verdieping van het Haarlem College, een middelbare

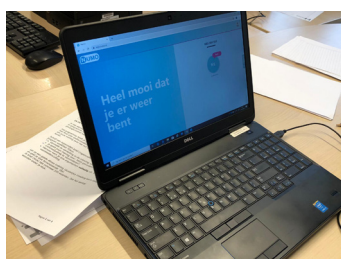
school met ongeveer duizend leerlingen; een gemêleerd publiek, veel culturen en religies. Een derde van de kinderen komt uit Schalkwijk, waar de school is gevestigd, een derde uit andere stadsdelen en een derde uit de omgeving; van Badhoevedorp en Amsterdam tot Hillegom.

Het Haarlem College is een school met extra veel aandacht voor het vak Nederlands. ‘Het gemiddelde

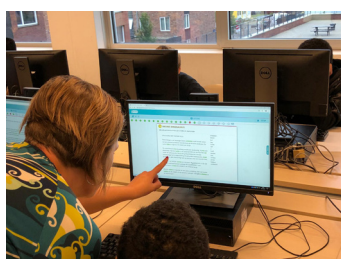

taalniveau is laag', vertelt Dianne, samen met Minka voorzitter van de vakgroep Nederlands, met daarin dertien collega's. 'We hebben hier veel taalzwakke leerlingen. Veel kinderen ook die van ITK (Internationale Taalklassen) komen, vanuit Syrië, en die hier nog niet zo lang zijn. Sowieso wonen veel kinderen op onze school nog niet zo lang in Nederland, dus hun taalachterstand is begrijpelijk. Die achterstanden moeten we inhalen. De meesten willen wel en doen hun best. Er gaat alleen tijd overheen. Niet erg, maar je merkt het wel.'

Vanuit die gedachte werkte het Haarlem College al jaren met een online leermiddel, maar het was tijd voor iets nieuws, om de kids langer bij de les te kunnen houden. Om te beginnen bij taal, in de tweede en derde klassen, met de vaardigheden grammatica en werkwoordspelling. 'We hebben hier veel leerlingen met een rugzakje', zegt Dianne, begonnen aan haar derde jaar als docent op deze school. 'Concentratie is best een ding. Als je dan steeds

dezelfde oefeningen moet doen en er zitten foutjes in het programma, frustreert dat ze enorm. En het was allemaal een beetje oubollig. Daarom hebben we ons georiënteerd op een gebruiksvriendelijk programma, dat aansluit bij de belevingswereld van de kinderen. Een leermiddel dat er aantrekkelijk uitziet, tegelijk uitdaagt en dus: motiveert. En zo kwamen we uit op Numo.' Ze lacht. 'We zijn pas een maand bezig natuurlijk, maar we merken dat het aanslaat. Vooral de muntjes vinden ze leuk. Zelfs in de vierde klas. *Kijk, ik heb al 400 munten!* Hoor je dan. *Wat kan ik nu kopen?* Grappig hoe dat werkt.'

'Dat is echt chill!'

Voor haar vakgroep was de overstap naar een nieuw leermiddel geen probleem. 'Het is een hele diverse groep met, op een man na, alleen maar vrouwen,' vertelt Dianne. 'En van startende leerkrachten tot mensen die bijna met pensioen gaan. Een vakgroep met veel verloop ook. Maar iedereen was al gewend aan digitaal werken en de overgang is heel soepel verlopen. Het scheelde ook

Over de auteur

Rick van Leeuwen (Leiden, 1981) is allround tekstschrijver, (bedrijfs)journalist, copywriter én prozaschrijver. Hij werkte ruim tien jaar voor een toonaangevend pr-bureau en is sinds 2017 actief als freelancer, onder de bedrijfsnaam True Story Communicatie.

dat de leverancier langs is geweest om te helpen bij het opstarten. Dat was heel prettig, zo konden we meteen aan de slag. Natuurlijk heb je altijd kleine opstartproblemen, zoals kinderen of collega's die niet kunnen inloggen of een website die het ineens niet doet. Maar die zijn te verhelpen en dat gebeurde ook. De helpdesk mensen zitten altijd klaar. Bij mij hebben ze in ieder geval altijd opgenomen, haha.' De twee jongedames op de gang willen ook graag hun mening geven over het nieuwe leermiddel. 'Het wordt nu veel beter uitgelegd!' roept Sylvana. 'Korter en sneller. En het begint met een plaatje.' Haar klasgenote Rachida is het daarmee eens. 'Dat is chill. Echt beter ook dat je nu kunt zien hoe je bent gegroeid, met die sprongtoets. En waarom je iets verkeerd doet. Er zit veel afwisseling in.' Ze plaatst daarbij wel een kanttekening, met een vies gezicht. 'Maar het blijft school.'

'Je gaat wel als een raket!'

Terug in de klas van Minka. 'Mevrouw, het is toch *het meisje?*' vraagt Dion. 'En niet *de meisje?*' 'Dat klopt', antwoordt Minka, die naar hem toeloopt. 'Waarom staat hier dan dat het *de meisje* moet zijn?' Zijn buurman lacht. 'Numo is echt slecht!' Minka staat achter Dion, werpt een blik op zijn scherm, wijst naar de tekst en zegt: 'Kijk eens goed wat daar staat.' Dion kijkt, en kijkt nog eens goed. 'O, er staat de meisjes!' Zijn buurman lacht nog harder dan daarnet. 'Jij bent slecht!'

Minka loopt door naar Mounir, die razendsnel door zijn oefeningen gaat, maar soms iets te snel. 'Dit is toch het onderwerp?' vraagt hij, wijzend op een woord dat inderdaad het onderwerp is in de koptitel van een lange tekst. 'Klopt, maar lees de opdracht nog eens.' Mounir leest de eerste zin in stilte, maar de tweede hardop. '*Sla de titel over...* O, nou snap ik het.' Minka glimlacht. 'Je gaat wel als een raket, jongen. Hartstikke goed.' Deze twee momenten zijn typerend voor deze groep leerlingen, voor deze generatie misschien wel, op welk niveau de kinderen ook werken. 'Ze lezen niet, ze klikken.'

‘Hoe ziet u dat?’

Minka legt, fluisterend, uit dat de keuze voor dit innovatieve leermiddel aansluit bij het doel van deze school om leerlingen zo taalvaardig mogelijk te maken. ‘We hebben hier de luxe dat we vier uur Nederlands geven en daarnaast nog dit mogen aanbieden. Zelfstandig, op hun eigen niveau

en tempo. Met sommige oefeningen waar ze nu een paar minuten over doen, zouden ze anders de hele les bezig zijn. Het mooie vind ik zelf ook dat je nu de stille leerlingen niet over het hoofd ziet. Die komen net zo goed tot hun recht als de drukke leerling. Misschien wel beter, want je ziet ze letterlijk opbloeien.’ Ze wijst op de “bloem” op haar scherm,

Over Numo

Numo is het nieuwe product van Muiswerk Educatief dat ruimte maakt voor het echte werk. Ruimte voor onderwijs! Uitgebreid onderzoek van Muiswerk heeft uitgewezen dat veel docenten in het vmbo het gevoel hebben dat ze niet toekomen aan dat echte werk. Dat er geen einde komt aan het eindeloze inoefenen van basiskennis. Daarvoor zijn docenten niet het onderwijs ingegaan. Ze willen juist graag het verschil maken, leerlingen helpen groeien. Leerlingen aansteken met hun liefde voor het vak. Met als resultaat: meer inhoud, meer plezier en zichtbare progressie. En natuurlijk minder werkdruk.

Numo is specialist in het aanleren en in de praktijk brengen van basisvaardigheden Nederlands, rekenen en Engels. Van niveau ‘op weg naar 1F’ tot en met 4F. Numo vindt uit wat de leerling beheerst en voor welke onderwerpen hij oefenmateriaal nodig heeft. Iedere leerling krijgt een persoonlijk programma, om zelfstandig aan te werken, met duidelijke uitleg, zinnige feedback en oefenmateriaal op maat.

De reacties van leerlingen zijn tot nu toe positief. Dat kan ook bijna niet anders, want het leerplatform is gemaakt in nauwe samenwerking met leerlingen van middelbare scholen. Zij leerden de ontwikkelaars wat ze zoeken in een leerplatform en hoe ze het oefenen langer volhouden.

die de voortgang en inzet van de leerlingen weergeeft. 'En dat is positief. Anders besef je vaak pas achteraf dat je iemand een schouderklopje had moeten geven.' Net op dat moment valt haar blik op een leerling bij het raam. Of beter gezegd, op de reflectie van zijn beeldscherm in dat raam. 'Ryan, dat is geen Numo op jouw scherm!' De jongen kijkt verschrikt op en schiet in de lach. 'Hoe ziet u dat?' Ze lacht niet mee en knikt naar het raam. Hij kijkt over zijn schouder, net als de klasgenoten naast hem. Waarop ze alle drie in de lach schieten. 'Je bent nog maar twaalf minuten aan het werk geweest,' meldt Minka. 'Hup, aan de slag!' Dan loopt ze naar een jongeman die serieuze arbeid verricht en zichtbare vorderingen maakt. 'Goed bezig, man,' fluistert ze hem toe, terwijl hij zichzelf beloont met een gifje van Lionel Messi. Zijn buurvrouw Bouchra geniet ondertussen even van de nieuwe achtergrond die ze heeft gekocht, een zee met dolfijnen.

'Ik kán dit gewoon'

Weer op haar plek laat Minka op haar laptopscherm zien wat ze als docent zoal kan monitoren. 'Je ziet hier hoeveel grammatica of spelling ze nog moeten doen, het percentage groeit mee. Dat is ook een stimulans. Ze zien zelf hoeveel ze werkelijk groeien. En als ze na zo'n sprongtoets ineens op 100 procent staan, hoor je ze zeggen: ik kán dit gewoon! Natuurlijk blijf je ze altijd helpen, dat is ook hard nodig, maar de leerlingen hebben er veel baat bij dat ze het ook echt zelf kunnen doen. Zelf kan ik precies zien hoe lang een leerling ergens aan werkt. En ik kan heel makkelijk het niveau van een kind aanpassen van 1F naar 2F. Dat kon ik eerst ook, maar dat ging heel omslachtig. Nu is het aanklikken en beginnen maar. En wat ik echt een pluspunt vind, is dat ik kan zien of een leerling een opdracht meerdere keren niet heeft gehaald. *Ja, mevrouw, dat vind ik inderdaad lastig*, hoor je dan. *Wilt u me helpen?*'

Het einde van de les nadert, iedereen is nog bezig. Het driftige geklik op toetsenborden klinkt door het lokaal. Van Minka mogen haar leerlingen na 35 minuten 'zuivere speeltijd' stoppen met werken en hun mobiel pakken. In de praktijk redden de meesten dat niet, ondanks alle positieve prikkels. 'Dat is toch moeilijk voor ze,' erkent Minka, die haar leerlingen een paar minuten voor de bel meldt dat ze mogen afsluiten en hun mobiel mogen pakken, uit de tas bij de deur. 'Dát blijft natuurlijk toch de ultieme beloning: hun mobiel.' Ze moet daar zelf hard om lachen. 'Daar kunnen geen muntjes en gifjes tegenop.'

De namen van de leerlingen in dit artikel zijn om privacyredenen gefingeerd.

Haarlem College eerste Numo-school

Het Haarlem College is de eerste school die is gestart met Numo, een innovatief leermiddel voor Nederlands, Engels, Rekenen en Wiskunde.

Het Haarlem College biedt hoogwaardig onderwijs in de mavo en in de leerwegen van het vmbo (basis en kader). Een team van zo'n negentig docenten staat dagelijks klaar om de ongeveer duizend leerlingen inhoudelijk goede lessen te bieden. Ondersteund door een team van dertig personeelsleden, waaronder conciërges, leerlingbegeleiders, zorgcoördinatoren en administratief medewerkers. Samen met de leerlingen werken zij elke dag aan een schoolklimaat met als sleutelwoorden kwaliteit, veiligheid, communicatie en samenwerken. De leerlingen krijgen in deze omgeving reële kansen voor opstroom binnen de leerwegen en profielen, zodat ze zélf hun richting kunnen bepalen.

Uitgebreide informatie over deze middelbare school is te vinden op <https://haarlemcollege.nl>.

